

DODATKOWA LEKTURA

Jan Paweł II, *Fides et Ratio*¹

10. Ojcowie Soboru Watykańskiego II, kierując wzrok ku Jezusowi objawiającemu, ukazali zbawczy charakter objawienia Bożego w dziejach i opisali jego naturę w następujących słowach: «Przez to zatem objawienie Bóg niewidzialny (por. Kol 1, 15; 1 Tm 1, 17) w nadmiarze swej miłości zwraca się do ludzi jak do przyjaciół (por. Wj 33, 11; J 15, 14-15) i obcuje z nimi (por. Ba 3, 38), aby ich zaprosić do wspólnoty z sobą i przyjąć ich do niej. Ten plan objawienia urzeczywistnia się przez czyny i słowa wewnętrznie z sobą powiązane, tak że czyny dokonane przez Boga w historii zbawienia ilustrują i umacniają naukę oraz sprawy słowami wyrażone; słowa zaś obwieszczają czyny i odsłaniają tajemnicę w nich zawartą. Najgłębsza zaś prawda o Bogu i o zbawieniu człowieka jaśnieje nam przez to objawienie w osobie Chrystusa, który jest zarazem pośrednikiem i pełnią całego objawienia» (DV 2).

11. Tak więc Objawienie Boże wpisuje się w czas i historię. Wcielenie Jezusa Chrystusa następuje wręcz w «pełni czasów» (por. Ga 4, 4). Po upływie dwóch tysięcy lat od tego wydarzenia czujemy się zobowiązani, aby stanowczo potwierdzić, że «w chrześcijaństwie czas ma podstawowe znaczenie» [...]. To w nim bowiem ukazuje się w pełnym świetle całe dzieło stworzenia i zbawienia, nade wszystko zaś objawia się fakt, że dzięki wcieleniu Syna Bożego już od tej chwili dane nam jest przeżywać i przeczuwać to, co dokona się w pełni czasów (por. Hbr 1, 2).

Strona pochodząca z pergaminowego kodeksu, z ok. 1505 roku.
Kodeks (po łacinie „pień drzewa”)
to jedna z form książki z końca I wieku n.e.
Kodeks był kolejną formą po zwoju.
Składał się z pojedynczych stron, szytych lub klejonych na jednym z brzegów (grzbiet) i oprawianych skórą. Można go było płasko otworzyć na dowolnej stronie, co ułatwiało lekturę, i można było pisać na obu stronach. Pergamin i welin wytwarzano z delikatnej skóry cielęcej, owczej albo koziej. Nazwa *pergamin* pochodzi od miasta Pergamon, które było najważniejszym ośrodkiem jego produkcji. W średniowieczu do wytwarzania pergaminu w Anglii i Francji najczęściej stosowano skóry cielęce i owcze, natomiast we Włoszech bardziej powszechne były skóry kozie.

Prawda, którą Bóg powierzył człowiekowi, objawiając mu samego siebie i swoje życie, jest zatem wpisana w czas i historię. Została ona oczywiście obwieszczona raz na zawsze w tajemnicy Jezusa z Nazaretu. Stwierdza to w bardzo wymownych słowach Konstytucja *Dei verbum*: „Skoro zaś już wielokrotnie i wielu sposobami Bóg mówił przez Proroków, «na koniec w tych czasach przemówił do nas przez Syna» (por. Hbr 1, 1-2). Zesłał bowiem Syna swego, czyli Słowo odwieczne, oświecającego wszystkich ludzi, by zamieszkał wśród ludzi i opowiedział im tajemnice Boże (por. J 1, 1-18). Jezus Chrystus więc, Słowo Wcielone, «człowiek do ludzi» posłany, «głosi słowa Boże» (por. J 3, 34) i dopełnia dzieła zbawienia, które Ojciec powierzył Mu do wykonania (por. J 5, 36; 17, 4). Dlatego Ten, którego gdy ktoś widzi, widzi też i Ojca (por. J 14, 9), przez całą swoją obecność i okazanie się przez słowa i czyny, przez znaki i cuda, zwłaszcza zaś przez śmierć swoją i pełne chwały zmartwychwstanie, a wreszcie przez zesłanie Ducha prawdy, objawienie doprowadził do końca i do doskonałości» (DV 4).

¹ Jan Paweł II, *Dzieła zebrane*, tom I: Encykliki, Wydawnictwo M, Kraków 2006, s. 681.

Wśród żydowskich badaczy istniał podział na kanon Septuaginty (albo aleksandryjski), zbiór czterdziestu sześciu ksiąg przetłumaczonych na język grecki przez siedemdziesięciu uczonych żydowskich, i kanon palestyński, który nie zawierał ksiąg deuterokanonicznych. Kościoły protestanckie zwykle podążają za tradycją palestyńską, dlatego protestanckie Biblie w większości przypadków pomijają te księgi deuterokanoniczne. Kościół katolicki uznał, że księgi deuterokanoniczne mają taki sam autorytet, jak reszta ksiąg Biblii.

KANON PISMA ŚWIĘTEGO

Kompletna lista wszystkich ksiąg w Biblii,
zgodnie z tym, jak określił to Kościół Katolicki

Stary Testament

Rodzaju	1 Księga Kronik	Koheleta	Amosa
Wyjścia	2 Księga Kronik	Pieśń nad pieśniami	Abdiasza
Kapłańska	Ezdrasza	Mądrości	Jonasza
Liczb	Nehemiasza	Mądrość Syracha	Micheasza
Powtórzonego Prawa	Tobiasza	Izajasza	Nahuma
Jozuego	Judyty	Jeremiasza	Habakuka
Sędziów	Estery	Lamentacje	Sofoniasza
Rut	1 Księga Machabejska	Barucha	Aggeusza
1 Księga Samuela	2 Księga Machabejska	Ezechiela	Zachariasza
2 Księga Samuela	Hioba	Daniela	Malachiasza
1 Księga Królewska	Psalmy	Ozeasza	
2 Księga Królewska	Przysłów	Joela	

W niektórych Bibliach dwie Księgi Machabejskie są umieszczone po Księdze Malachiasza, w Polsce zwykle po Księdze Estery. W takim układzie wszystkie historyczne księgi Starego Testamentu stanowią jedną grupę. Z drugiej strony, Księgi Machabejskie stanowią dobry historyczny wstęp do Nowego Testamentu, dlatego za każdym z tych układów przemawiają dobre argumenty.

Nowy Testament

Ewangelia wg św. Mateusza	List do Efezjan	List do Hebrajczyków
Ewangelia wg św. Marka	List do Filipian	List św. Jakuba
Ewangelia wg św. Łukasza	List do Kolosan	1 List św. Piotra
Ewangelia wg św. Jana	1 List do Tesaloniczan	2 List św. Piotra
Dzieje Apostolskie	2 List do Tesaloniczan	1 List św. Jana
List do Rzymian	1 List do Tymoteusza	2 List św. Jana
1 List do Koryntian	2 List do Tymoteusza	3 List św. Jana
2 List do Koryntian	List do Tytusa	List św. Judy
List do Galatów	List do Filemona	Apokalipsa św. Jana